

zaaknummer 2011 T 531

Datum 15 oktober 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

de klager,

geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **de aangeklaagde,**

geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Salesianen van Don Bosco
Nederland.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 januari 2012. Op 19 maart 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg namens de provinciaal overste van de Orde van Don Bosco.

Op 30 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen vergezeld van zijn vertrouwenspersoon de heer [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd. Namens aangeklaagde/de Congregatie is verschenen de heer [naam], vicaris van de Salesianen Don Bosco, bijgestaan door mr. Baetens voornoemd.

De behandeling van de zaak is vervolgens voor onbepaalde tijd aangehouden om mr. Weller de gelegenheid te geven om informatie van een andere klager over aangeklaagde aan de klachtencommissie te doen toekomen, dan wel deze persoon door de commissie te doen horen en om een verklaring van na te noemen diaken en de echtgenote van klager over te leggen. Voorts om vicaris [naam] in de gelegenheid te stellen contact op te nemen met de heer [naam] en om mr. Baetens in de gelegenheid te stellen gegevens over de levensloop van aangeklaagde over te leggen.

Op 11 juni 2012 is een brief ingekomen van mr. Baetens, waarin wordt medegedeeld dat bij de heer [naam] geen meldingen anders dan van klager over aangeklaagde bekend zijn. Daarbij is ook informatie overgelegd van de Congregatie over de loopbaan van aangeklaagde, waaruit onder meer blijkt dat deze van september 1948 tot en met augustus 1953 en van september

1954 tot en met augustus 1958 in [plaats] verbleef, in laatstgenoemde periode werkzaam zijnde als onderhoudsmonteur.

Op 29 augustus 2012 is een brief ingekomen van mr. Weller, waarbij is overgelegd een verklaring van [naam], diaken en een verklaring van [naam].

Op 24 september 2012 is hierop een schriftelijke reactie van mr. Baetens ontvangen.

2. De klacht

2.1. Klager had de ambitie om broeder te worden en verbleef in de periode 1953 tot en met het grootste deel van het schooljaar 1955/1956 in het internaat [naam] in [plaats]. Hij was toen 12-15 jaar oud. In de eerste maand van zijn verblijf werkte hij naast zijn schoolopleiding in de tuin waar aangeklaagde werkzaam was. Na de eerste maand is klager naar de keuken gegaan om daar te werken. Hij moest regelmatig naar de tuin om bij aangeklaagde groente of aardappelen te halen. Aangeklaagde maakte dan altijd een praatje met hem. Na een aantal keren moest klager van aangeklaagde meekomen naar het gebouw van de drukkerij/boekbinderij. Binnen werd klager dan plotseling geliefkoosd door aangeklaagde, hetgeen uiteindelijk zover ging dat aangeklaagde de broek van klager omlaag deed en zijn geslacht en billen ging betasten. Klager werd regelmatig naar de tuin gestuurd voor groente of aardappelen en schat dat voornoemd misbruik ongeveer tien keer heeft plaatsgevonden met een frequentie van ongeveer een maal per anderhalve week. Hij weet niet (meer) wat de reden is geweest dat het stopte.

2.2. Klager had geleerd dat hij op het internaat blind moest gehoorzamen aan de broeders. De discipline werd streng gehandhaafd. Met name de broeder in de keuken was erg streng. Klager durfde met niemand over het misbruik te praten. Klager wist niets op seksueel gebied maar voelde op een gegeven moment toch dat er iets niet klopte. Het gebeuren was ook in strijd met de regel dat men altijd met tenminste drie personen ergens heen mocht. Na verloop van tijd heeft hij het aan zijn biechtvader verteld, die priester was en ook les gaf op school. Klager meent dat aangeklaagde kort daarna is weggegaan van het internaat. Klager werd niet begeleid nadat hij zijn biechtvader had ingelicht. Hij voelde zich niet meer thuis op het internaat en is naar huis gegaan. Thuis heeft klager nooit over het misbruik verteld.

2.3. Toen klager weer thuis was, kon hij geen schoolopleiding meer volgen maar moest hij met zijn vader, die boerenknecht was, op het land werken. Na enkele jaren heeft hij via een pastoor toch zijn roeping om broeder te worden kunnen volgen en is hij bij de Karmelieten terecht gekomen en ingetreden. Enkele jaren later is hij weer uitgetreden en naar huis gegaan. In 1970 is hij gehuwd met de vrouw met wie hij nog steeds is. Ook zijn vrouw heeft hij tot voor een jaar geleden niet ingelicht, terwijl hij door de seksuele contacten wel aan het misbruik herinnerd werd. Klager dacht het gebeuren voldoende weggestopt te hebben maar door de publiciteit rond het seksueel misbruik in de RKK merkte klager dat zijn verleden hem steeds meer achtervolgde. Hij heeft toen op 20 april 2010 alles verteld aan een bevriende diaken, de heer [naam]. Op 19 april 2011 heeft klager samen met [naam] een gesprek gehad met pater [naam] van de [naam congregatie]. Als gevolg van dit alles slaapt hij vrij slecht en houden de gebeurtenissen hem steeds weer bezig.

2.4. Klager beoogt met zijn klacht oprechte en werkelijke erkenning te krijgen van hetgeen hem is aangedaan. Hij hoopt dat er maatregelen worden genomen tegen degenen die toen verantwoordelijk waren en nu mogelijk nog posities bekleden binnen de Orde, voor zover dit nog zinvol is. Klager beoogt tenslotte mogelijk wat aan zelfrespect hervinden.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Namens de Overste is in de schriftelijke reactie twijfel geuit over de periode die klager aangeeft omdat aangeklaagde in ieder geval gedurende een deel daarvan elders verbleef. Voorts is gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Archiefonderzoek leverde geen enkele aanwijzing op voor misdrijvingen in het algemeen en seksueel misbruik in het bijzonder door aangeklaagde. Ook bij de commissie Deetman is de naam van aangeklaagde niet bekend. Geconcludeerd wordt dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat er ook geen reden is om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Na kennisname van de door mr. Weller nagezonden stukken wordt het standpunt gehandhaafd dat er geen algemeen en onvoldoende specifiek bewijs is om de klacht gegrond te verklaren.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. De Klachtencommissie wil vooropstellen dat de verklaring van klager zeer oprecht op haar is overgekomen. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie echter uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van een klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.4. Ofschoon uit de door de Congregatie overgelegde informatie met betrekking tot het verblijf van aangeklaagde in [internaat] kan worden geconcludeerd dat deze periode voor een deel niet de periode beslaat die klager beschrijft, kan echter tevens worden vastgesteld dat aangeklaagde vanaf de aanvang van het schooljaar in 1954 wel tegelijk met klager op [internaat] verbleef en wel voor een periode van ten minste anderhalf jaar, derhalve lang genoeg om het gestelde misbruik te doen plaatsvinden.

Echter buiten de bevestiging van de heer [naam] dat klager hem (eerst) op 20 april 2010 heeft verteld dat hij misbruikt was, is er na de zitting geen relevant steunbewijs naar voren gekomen:

- de overgelegde verklaring van de heer [naam] betreft –ook naar diens oordeel– geen seksueel misbruik, doch herhaalde pogingen van aangeklaagde om zogenaamd onder vrienden normale aanrakingen over te laten gaan in ongewenste handtastelijkheden, terwijl er tussen hen, mede blijkens de reactie van mr. Baetens geen gezagsverhouding bestond.

- tegenover de kennelijk nogal vage uitlatingen in het gesprek met diaken [naam] en klager staat dat pater [naam] tegenover de vicaris desgevraagd uitdrukkelijk heeft medegedeeld dat

hem geen andere beschuldigingen of meldingen over aangeklaagde bekend zijn en dat hij niet iets anders heeft gezegd in het gesprek dat hij in 2011 had met klager en de heer [naam];
- klagers echtgenote blijkt geen relevante verklaring te kunnen geven.

4.5. Ofschoon, zoals gezegd, klager zeer oprecht op de klachtencommissie is overgekomen, kan zij, gelet op bovenstaande overwegingen, niet anders dan vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard; waarmee dus bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie Salesianen van Don Bosco Nederland de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 oktober 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie Salesianen van Don Bosco Nederland en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.